Anvisningar för att fylla i ansökan för godkännande som enskild huvudman för fristående skola

Inledning

Dessa anvisningar ska vara till stöd för sökanden vid ansökan om att starta eller utöka en fristående skola i enlighet med 2 kap. 5 § och 2 a kap. 3–12 §§ skollagen (2010:800).

Syftet med anvisningarna är att de ska vara ett utökat stöd för en enskild i arbetet med att förbereda och skicka in en ansökan till Skolinspektionen.

Har du frågor eller funderingar om hur du ska fylla i ansökan kan du vända dig till tillstand@skolinspektoinen.se eller 08-586 080 00.

Elevunderlag

För att godkännas som huvudman behöver den sökande visa att den har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Det innefattar bland annat att sökanden ska visa att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att den planerade utbildningen ska kunna bedrivas med god kvalitet över tid (2 a kap. 5 och 11 §§ skollagen).

Av Skolinspektionens föreskrifter (SKOLFS 2011:154) om ansökan om godkännande som huvudman för fristående skola framgår att sökanden ska visa att tillräckligt elevunderlag finns genom att till ansökan bifoga en intresseundersökning eller därmed jämförbara uppgifter som visar ett riktat intresse från målgruppen till den planerade utbildningen och skolenheten. Uppgifterna ska ligga till grund för sökandens budget och visa att sökanden kan få ett tillräckligt stort antal elever till de sökta utbildningarna.

Riktat intresse förutsätter att de som har tillfrågats har fått information om, och tillhör den lagstadgade målgruppen för den planerade utbildningen, exempelvis om ansökan avser resursskola eller anpassad grundskola/gymnasieskola. Ett riktat intresse förutsätter även att de tillfrågade ska vara aktuella för skolstart det läsår som inleds höstterminen året efter att ansökan lämnats in. En ansökan som ges in före den 31 januari 2027 prövas för skolstart höstterminen 2028. Har den sökande för avsikt att starta grundskola årskurs 1 under höstterminen 2028 ska tillfrågade elever vara födda år 2022. Om den aktuella utbildningen är på gymnasial nivå ska eleven och inte vårdnadshavarna tillfrågas.

Ett riktat intresse förutsätter vidare att elev/vårdnadshavare har fått tydlig och relevant information om den planerade utbildningen/skolenheten och huvudmannen innan de svarar. Sådan information kan till exempel vara

- vem som kommer att vara huvudman för den planerade skolenheten, inklusive huvudmannens fullständiga namn och associationsform,
- att den planerade skolenheten är en fristående skolenhet,
- var den planerade skolenheten kommer att vara placerad, inklusive adress, och
- annan relevant information om den planerade skolenheten och utbildningen, exempelvis om undervisning planeras att bedrivas åldersintegrerat, utan att tillämpa timplanen, om undervisningen delvis kommer att bedrivas på engelska, om utbildningen planeras innehålla konfessionella inslag, skolenhetens skolform (grundskola, anpassad grundskola m.fl.); om skolenheten kommer att vara en så kallad resursskola eller ha en särskild profil (ex. musik).

Intresseundersökning

Om elevunderlaget grundar sig på en intresseundersökning ska följande framgå av undersökningen:

- hur och när intresseundersökningen är genomförd,
- urvalsmetoden och antal tillfrågade elever/vårdnadshavare,
- vilken information elev/vårdnadshavare fick om sökanden, utbildningen och den planerade skolenheten i samband med intresseundersökningen,
- vilka frågor som ställdes vid undersökningen, och
- resultatet från undersökningen där svaren redovisas per sökt årskurs/program och inriktning.

Ett riktat intresse förutsätter också att den fråga/de frågor som har ställts till elev/vårdnadshavare är formulerade på ett tillräckligt tydligt sätt. Frågeställningar av typen ”skulle du kunna tänka dig att välja” eller ”skulle du välja … om du hade möjlighet” är som huvudregel inte tillräckligt tydliga för att svaren ska kunna visa ett riktat intresse för en viss utbildning vid en viss skolenhet.

Generaliserbar intresseundersökning

För att kunna generalisera svaren till en totalpopulation ställer Skolinspektionen krav på att valet av deltagare till intresseundersökningen skett slumpmässigt, att deltagarna är representativa för skolans målgrupp och att antalet deltagare är tillräckligt många för att dra generella slutsatser av undersökningen.

Även vad gäller generaliserbara intresseundersökningar är det viktigt att de som svarar på intresseundersökningen har fått information och en tydlig fråga som visar att de skulle välja den aktuella skolenheten i första hand om den startade det i ansökan aktuella startåret.

Ekonomiska förutsättningar

Den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 a kap. 4 § skollagen).

Sökanden ska till ansökan bifoga underskriven årsredovisning eller årsbokslut för det senaste avslutade räkenskapsåret inklusive underskriven revisionsberättelse om sådan har upprättats.

Om sökanden ingår i en koncern ska sökanden bifoga relevanta underskrivna årsredovisningar eller årsbokslut samt underskrivna revisionsberättelser. Sökanden ska även bifoga underskriven koncernredovisning med tillhörande revisionsberättelse om sådan har upprättats.

Ägar- och ledningsprövning

Den enskilde ska ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt bedömas vara lämplig (2 a kap. 6–9 §§ skollagen).

Ägar- och ledningsprövning

Sökanden ska i ansökan redogöra för vilka personer som ingår i ägar- och ledningskretsen. I ansökan ska sökanden redovisa namn, personnummer, position eller befattning samt tidpunkt för när personen inträdde i kretsen.

Sökanden ska ange verkställande direktör och andra personer med bestämmande inflytande samt styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. Är sökanden ett kommanditbolag eller annat handelsbolag ska bolagsmännen i bolaget anges.

Med personer med bestämmande inflytande avses verkställande direktör och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Det kan vara en person som inte har den formella ställningen av verkställande direktör, men som i praktiken utövar ett motsvarande inflytande. Exempelvis en förvaltare eller någon som har fullmakt att sköta rörelsen.

En anställd med arbetsledande funktion, som exempelvis en rektor, ingår inte i prövningen, om det inte finns några omständigheter som talar för det. Om sökanden anser att så ändå är fallet ska detta styrkas genom fullmakt, delegationsordning eller liknande som visar att ett sådant inflytande finns.

Ägande i flera led

Om den sökande ingår i en koncern ska sökanden redogöra för ägandet i samtliga led. Sökanden ska till ansökan bifoga relevanta handlingar för aktuell associationsform. Är den sökande exempelvis ett aktiebolag ska aktieböcker, bolagsordning samt registreringsbevis (max tre månader gammalt) för samtliga juridiska personer i ägarkedjan bifogas. I de fall utländska ägarbolag ingår i ägarkedjan ska motsvarande handlingar bifogas för dessa juridiska personer.

Sökanden ska även bifoga en beskrivning eller en skiss över ägarkedjan samt en fullständig koncernstruktur. Av underlaget ska det framgå organisationsnummer och ägarandel i samtliga led. Ägarandelar ska anges i procent i förhållande till utgivna ägarandelar. Om antal rösträtter skiljer sig från ägarandelar ska sökanden även ange antal röster i procent i förhållande till samtliga rösträtter.

Övriga förutsättningar

Den enskilde ska även i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen (2 a kap. 5 § skollagen).

Budget

Den sökande ska lämna in en likviditetsbudget för läsår 1 samt en resultatbudget för läsåren 1, 2 och 3.

Avser ansökan en utökning av en befintlig skolenhet kan sökanden lämna in en bidragskalkyl, det vill säga endast en redovisning av tillkommande intäkter och kostnader med anledning av utökningen. Moms och sociala avgifter ska ingå i beräkningen.

Antalet elever och lärartjänster som redovisats i ansökan ska ligga till grund för de ekonomiska beräkningarna i budgeten.

Poster i likviditets- och resultatbudget

Sökanden ska i ansökan bland annat ange likviditetsbudget för in- och utbetalningar innan skolstart samt en likviditetsbudget för läsår 1. Sökanden ska även ange en resultatbudget för läsår 1, 2 och 3 där kostnader innan skolstart för läsår 1 inkluderas.

Posterna i sökandens likviditetsbudget ska stämma överens med posterna i resultatbudgeten förutom i de delar som avser avskrivningar.

De poster som sökanden ska ange i likviditets- och resultatbudgeten ska beräknas i enlighet med Skolverkets statistik avseende skolkostnader. Det innebär att utbetalningar och kostnader avseende exempelvis skolbibliotekarie ska redovisas under posten ”Lärare” och inte under posten ”Litteratur/utrustning/skolbibliotek”.

Nyckeltal

I ansökan visas sökandens kostnad per elev för posterna lokal, skolmåltider, lärverktyg, utrustning och skolbibliotek samt elevhälsa. Nyckeltalen baseras på de kostnader som sökanden har redovisat i sin resultatbudget för läsår 1, 2 och 3.

Nyckeltalen ska ge sökanden stöd till hur budgeterade kostnader förhåller sig till genomsnittet i riket vilket framgår av den statistik som Skolverket presenterar. Ett lågt nyckeltal kan indikera att sökanden inte har avsatt tillräckliga medel i budgeten för att ge eleverna rätt förutsättningar.